

Finanțat de
Uniunea Europeană

CE CUPRINDE DREPTUL OMULUI LA UN MEDIU SĂNĂTOS?

Dreptul omului la un mediu sănătos include mai multe drepturi specifice interdependente între ele:

- ▶ Dreptul la condiții de trai și de viață într-un mediu sănătos
- ▶ Dreptul la aer curat
- ▶ Dreptul la utilizarea resurselor naturale
- ▶ Dreptul la apă potabilă
- ▶ Dreptul de acces la informație privind starea mediului
- ▶ Dreptul de a participa la procesul de luare a deciziilor
- ▶ Dreptul de acces la justiției în probleme de mediu.

Convenția de la Aarhus, ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 346-XIV din 07 aprilie 1999, garantează accesul publicului la informație, dreptul acestuia de a participa la procesul adoptării deciziilor și cel de a apela la justiție în problemele referitoare la mediu.

DREPTUL DE ACCES LA INFORMAȚIE DE MEDIU

Obligația autorităților statului să prezinte publicului această informație cu privire la starea mediului, și/ sau copiile actelor efective ce conțin sau includ această informație.

DREPTUL DE PARTICIPARE LA LUAREA DECIZIILOR DE MEDIU

Obligația autorităților publice de a asigura participarea publicului la procedurile de elaborare și de adoptare a deciziilor aferente domeniului de mediu.

DREPTUL DE ACCES LA JUSTIȚIE DE MEDIU

Dreptul de a contesta deciziile în materie de mediu a autorităților publice dacă acestea au fost adoptate fără respectarea dreptului de acces la informație ecologică și dreptul de participare în procesul decizional.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului - Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

Finanțat de
Uniunea Europeană

CARE SUNT AUTORITĂȚILE COMPETENTE SĂ CONSTATE ȘI SĂ SANȚIONEZE ÎNCĂLCĂRILE LEGISLAȚIEI DE MEDIU?

Inspectoratul pentru protecția mediului (IPM) - autoritate administrativă din subordinea Ministerului Mediului, împuternicită să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale.

Administrația Publică Locală (APL) are atribuții limitate precum: gestionarea deșeurilor, a resurselor de apă, a fondului forestier proprietate locală, folosirea și protecția subsolului, gestionarea folosirii obiectelor regnului vegetal, protecția calității aerului atmosferic, zootehnie.

Inspectoratul General al Poliției (IGP) este autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne care asigură, în condițiile legii, implementarea politicilor statului în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității, prevenirea, depistarea și investigarea infracțiunilor și a contravențiilor de mediu, asistența populației și autorităților administrației publice locale.

Procuratura este instituția publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedura penală contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății în materie de mediu.

Instanța de judecată înfăptuiește justiția în scopul apărării și realizării dreptului la un mediu sănătos și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor. Această instituție judecă toate cauzele privind raporturile juridice civile, de contencios administrativ, contravenționale și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului - Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

Finanțat de
Uniunea Europeană

CARE SUNT DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE APĂRĂTORILOR DE MEDIU?

Monitorizarea încălcărilor legislației de mediu și a abuzurilor dreptului la un mediu sănătos.

Asistarea solicitanților în elaborarea și depunerea plângerilor.

Organizarea protestelor și exprimarea împotriva încălcărilor și abuzurilor dreptului la un mediu sănătos.

Sprijinirea bunei guvernări și a politicii guvernamentale centrate pe protecția mediului.

Organizarea evenimentelor de conștientizare și educație ecologică.

Luarea de măsuri pașnice pentru a preveni potențialele încălcări ale drepturilor omului la un mediu sănătos.

Luarea de măsuri pentru a curma încălcările legislației de mediu și asigurarea atragerii la răspundere a făptuitorilor

- Să urmărească realizarea și protecția drepturilor de mediu la nivel național și internațional.
- Să înființeze asociații sau organizații neguvernamentale de mediu.
- Să se întrunească în mod pașnic.
- Să ofere asistență juridică calificată sau orice alte consultații întru apărarea drepturilor omului la un mediu sănătos.
- Să beneficieze de un remediu eficient în cazul încălcării drepturilor de mediu.
- Să solicite, să primească și să utilizeze resurse în scopul protejării drepturilor de mediu.
- Să exercite legal și liber activitatea de apărător al mediului.
- Să solicite, să obțină și să primească informații referitoare la drepturile omului, inclusiv informații privind mediul înconjurător.
- Să depună plângeri/petiții cu privire la politicile și actele normative referitoare la mediu.
- Să înainteze instituțiilor statului avize, comentarii și recomandări privind îmbunătățirea activității acestora în vederea atingerii obiectivelor de activitate și de mediu.
- Să participe la consultări și audieri publice, proceduri pentru evaluarea conformității proiectelor de documente de mediu cu legislația națională și internațională.
- Să beneficieze de o protecție efectivă, în temeiul legislației naționale, în activitatea de depistare a încălcărilor legislației de mediu sau a omisiunilor imputabile statului, care au rezultat încălcări ale dreptului omului la un mediu sănătos.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

Finanțat de
Uniunea Europeană

CARE SUNT OBLIGAȚIILE STATULUI ÎN RAPORT CU APĂRĂTORII DE MEDIU?

Statul are obligația de a proteja dreptul omului la un mediu sănătos, inclusiv a apărătorilor de mediu, prin intermediul instituțiilor sale competente. Toate statele au responsabilitatea de a implementa și respecta prevederile Declarației apărătorilor drepturilor omului, care vizează următoarele:

• Să protejeze, să promoveze și să pună în aplicare toate drepturile omului.

• Să efectueze investigații prompte și imparțiale cu privire la presupusele încălcări ale drepturilor omului.

• Să promoveze înțelegerea publică a drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale.

• Să ofere un remediu eficient persoanelor care pretind că au fost victime ale unei încălcări a drepturilor omului.

• Să asigure și să sprijine înființarea și dezvoltarea instituțiilor naționale independente pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

• Să promoveze și să faciliteze predarea drepturilor omului la toate nivelurile de educație formală și formare profesională.

• Să asigure că toate persoanele aflate sub jurisdicția sa pot să beneficieze de toate drepturile și libertățile sociale, economice, politice și de altă natură.

• Să ia toate măsurile necesare pentru a asigura protecția tuturor împotriva oricăror violențe, amenințări, represalii, discriminări, presiuni sau orice altă acțiune arbitrară ca urmare a exercitării legitime a drepturilor menționate în Declarație.

• Să adopte măsuri normative, administrative și de altă natură care sunt necesare pentru a asigura implementarea efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.

Finanțat de
Uniunea Europeană

INFORMAȚII UTILE PENTRU APĂRĂTORII DE MEDIU

1

AI SESIZAT O PROBLEMĂ DE MEDIU ȘI NU CUNOȘTI PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ-I PARCURGI?

Solicită informație de mediu de la autorități. Cererea trebuie să includă numele instituției căreia îi este adresată, adresa, telefon, e-mail; numele și prenumele persoanei care adresează cererea, inclusiv adresa, telefon, e-mail; textul cererii; data și semnătura.

2

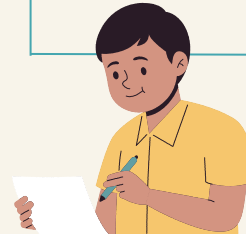
OBLIGAȚIA AUTORITĂȚILOR PUBLICHE

Autoritățile publice sunt obligate să pună la dispoziție informația de mediu, fără justificarea scopului în care această informație a fost cerută, nu mai târziu de 10 zile calendaristice de la data înregistrării cererii (cu posibilitatea prelungirii cu maxim 7 zile, dacă volumul și complexitatea informației solicitate justifică acest termen.

3

SESIZEAZĂ AUTORITĂȚILE COMPETENTE

Dacă informația confirmă o problemă de mediu, poți depune o plângere, petiție în adresa autorităților competente. Petiția trebuie să includă numele și prenumele petiționarului, domiciliul și adresa de e-mail, dacă se solicită răspuns pe această cale, denumirea autorității publice, obiectul petiției și motivarea acesteia, data și semnătura.

ACȚIUNILE AUTORITĂȚII

5

4

Prin sesizarea autorităților se oferă un motiv întemeiat atât pentru control planificat, cât și pentru cel inopinat. Dacă petiția ține de competența altei autorități publice, originalul petiției se expediază autorității publice competente în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care petiționarul este informat.

CARE ESTE FINALITATEA PROCEDURII DE CONTROL?

La necesitate, se demarează procedura de control, care se încheie prin întocmirea unui proces-verbal de către autoritatea publică. Acesta va conține informația cu privire la controlul desfășurat, la procedurile aplicate și constatările în urma acestuia, prescripțiile și recomandările înaintate în baza constatărilor, măsurile aplicate și sancțiunile stabilite.

Acest material informativ a fost produs în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor - Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de Suedia. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a Asociației EcoContact și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene și/sau ale Suediei.